

PRIPRAVIŤ SA, POKLAD, ŠTART!

Výstava
Kaštieľ Marchegg
4. 5. – 15. 11. 2019
Putovanie za hodnotami

Pribehy pokladov z Národopisného múzea vo Viedni,
Slovenského národného múzea a z Marcheggu

Vitajte v kaštieli Marchegg!

Tešíme sa, že ste prijali pozvanie a vydáte sa s nami na putovanie za hodnotami. Objavte poklady a príbehy o pokladoch z Marcheggu, Národopisného múzea vo Viedni, ako aj zo Slovenského národného múzea (Historického a Hudobného múzea).

Autori nechávajú predmety vystavené v kaštieli a v okolí prehovoriť. Nie je to tak, že strážcom pokladu je každý z nás?

Budeme si tykať. Vďaka tomu sa z nás stávajú spojenci.

Prajeme veľa zážitkov s výstavou v sprievode nášho magazínu.

Pripraviť sa, poklad, štart!
4. 5. – 15. 11. 2019

OTVÁRACIE HODINY

Denne okrem pondelka
od 9.30 do 16.00 hod.

VSTUPNÉ

6,- € dospelý (5,- € zľavený vstup)

3,- € deti

4,- € skupiny od 20 osôb

Voľný vstup s dolnorakúskou kartou.

Cena za komentované prehliadky a rodinné popoludnia 3,50 €.

PREHLIADKY VÝSTAVY

Pre individuálnych návštevníkov a pre malé skupiny sa konajú prehliadky výstavy v kaštieli a v jeho okolí. Na požiadanie aj v slovenskom jazyku.

2 x denne, vždy o 10.30 a o 14.30 hod.

Počet účastníkov je obmedzený.

Je potrebné sa dopredu objednať.

POHĽAD DO ZÁKULISIA

Výstavou vás budú sprevádzať spolupracovníci projektu, ktorí vám sprostredkujú svoje osobné postrehy.

Vždy v nedeľu: 5. 5., 28. 7., 25. 8., 29. 9., 20. 10. a 27. 10. 2019 od 14.30 do 16.00 hod.

Počet účastníkov je obmedzený.

Je potrebné sa dopredu objednať.

OBJEDNÁVKY A INFORMÁCIE PRE NÁVŠTEVNÍKOV

Kaštieľ Marchegg
Im Schloss 1, 2293 Marchegg
Tel. +43 699 171 000 85
E-mail: museum.marchegg@aon.at
www.marchegg.at/schloss_marchegg

PESTRÉ POPOLUDNIA PRE RODINY

Čo je najväčším pokladom pre teba? Vydaj sa na cestu a zisti, čo všetko tu môžeš nájsť. Odkrývaj príbehy, odhaľuj predmety, pozri sa do tváre grimasy alebo tancuj v plesovej sále. V našom „dúhovom svete“ je všetko dovolené.

Program v nemčine a v slovenčine

Vždy v sobotu: 15. 6., 20. 7., 17. 8., 31. 8. a 14. 9., 19. 10. 2019 od 13.00 do 16.00 hod.

V prípade nepriaznivého počasia sa podujatia nekonajú.

treasures

Poklady strednej Európy Kultúra, príroda, hudba

Slovenské národné múzeum, obec Marchegg a Národopisné múzeum vo Viedni získali finančné prostriedky z programu Interreg V-A SK-AT na realizáciu projektu Treasures. Poklady strednej Európy. Kultúra, príroda, hudba.

Strategickými partnermi schváleného projektu sú Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky a Trnavský samosprávny kraj na slovenskej strane a Úrad dolnorakúskej vlády – Oddelenie umenia a kultúry na strane rakúskej.

Cieľom projektu je vybudovanie trvalo udržateľnej inštitucionálnej spolupráce všetkých projektových partnerov, ktorá sa vypracuje spoločne so strategickými partnermi v oblasti kultúrneho, prírodného a hudobného bohatstva v regióne Marchfeld/Malé Karpaty.

Plánované výstupy projektu:

1. Návrh a realizácia spoločnej výstavy s názvom Pripraviť sa, poklad, štart! Putovanie za hodnotami v Marcheggu a Dolnej Krupej
2. Čiastočná rekonštrukcia kaštieľa Marchegg
3. Čiastočná rekonštrukcia kaštieľa Dolná Krupá a zriadenie 2 otvorených depozitárov na Bratislavskom hrade

Projekt bol navrhnutý na základe podpísania Dohody o spolupráci všetkých projektových partnerov do roku 2025, ktorá určila metodiku a obsah trvalo udržateľnej spolupráce pre ďalší rozvoj najmä kaštieľov Dolná Krupá a Marchegg, ako atraktívnych kultúrno-turistických lokalít v regióne.

Hoci sa oba regióny doteraz nepovažujú za regióny s intenzívnym cestovným ruchom, ponúkajú množstvo prírodných a kultúrnych príležitostí na aktívny oddych, turistiku a voľnočasové aktivity domáceho obyvateľstva aj hostí.

Branislav Panis

generálny riaditeľ Slovenského národného múzea

Štart pre všetky vzdelávacie programy je pri informačnom centre Storchenthaus pri vchode do zámockého parku. Tam sa nachádzajú aj pokladňa a WC.

Možnosť parkovania zájazdových autobusov.

Národopisné múzeum vo Viedni

Národopisné múzeum vo Viedni s významnými zbierkami z bývalých korunných krajín habsburskej monarchie a mnohých ďalších regiónov Európy bolo založené v roku 1895. Dodnes ho vedie Národopisný spolok.

Laudongasse 15–19, 1080 Wien

T: +43 1 406 89 05

F: +43 1 408 53 42

office@volkskundemuseum.at

www.volkskundemuseum.at

Otváracie hodiny:

utorok až nedeľa od 10.00 do 17.00 hod.

štvrtok: od 10.00 do 20.00 hod.

Logom múzea sa stal vták sebapoznania, ktorý bol obľúbenou alegóriou v období baroka. V súvislosti s rozvojom národopisu ako vednej disciplíny symbolizuje poznávanie a skúmanie všedného života a spoločensky relevantných tém. Je aj obrazom kritickej analýzy postoja zodpovedných dejateľov v rôznych politických systémoch.

Od roku 1917 si Národopisné múzeum vo Viedni prenájom záhradný zámoček Schönborn, ktorý naprojektoval architekt Johann Lucas von Hildebrandt. Nachádza sa v ôsmom viedenskom obvode Josefstadt. Návštevníci si budovu cenia ako oázu kultúry a gastronómie v husto zastavanom mestskom priestore.

Od roku 2013 riadi múzeum Matthias Beitzl a vďaka aktívnej výstavnej a programovej činnosti sa okruh

jeho návštevníkov značne rozšíril. Rovnako sa zvýšil aj záujem o spoluprácu a realizáciu spoločných projektov zo strany ďalších inštitúcií. Prostredníctvom výchovno-vzdelávacích programov, zameraných na vybrané skupiny návštevníkov, múzeum plní aj svoju vzdelávaciu úlohu. V roku 2018 získalo Národopisné múzeum vo Viedni rakúsku Cenu múzea.

O artefakty ľudového umenia, moderné témy európskej etnológie, ako aj o barokovú budovu múzea sa zaujíma široké spektrum domácich a zahraničných návštevníkov. Príbeh vzniku a činnosti Národopisného múzea vo Viedni približuje brožúra, vydaná v troch jazykoch v rámci projektu TREASURES.

Claudia Peschel-Wacha
zastupujúca riaditeľka, manažerka projektu

Slovenské národné múzeum

SNM – HISTORICKÉ MÚZEUM

Slovenské národné múzeum – Historické múzeum spravuje bohaté zbierky historického, umeleckohistorického a numizmatického charakteru, pričom zbierka ľudového umenia je jedna z najvýznamnejších na Slovensku.

Slovenské národné múzeum – Historické múzeum sídli na Bratislavskom hrade a je významnou súčasťou špecializovaných múzeí Slovenského národného múzea. Jeho základným poslaním je cieľavedomé získavanie, ochraňovanie, vedecké a odborné spracovanie a sprístupňovanie múzejných zbierok, dokladujúcich vývin spoločnosti na Slovensku od praveku po súčasnosť. Zbierky SNM – Historického múzea obsahujú vyše štvrt milióna zbierkových predmetov, z čoho takmer polovicu tvorí zbierka numizmatiky. Múzeum postupne buduje nové depozitáre, ktoré skvalitnia uchovávanie zbierkových predmetov. Dva depozitáre sa realizujú aj na Bratislavskom hrade v rámci projektu Interreg – Treasures. Oba predstavujú modernú koncepciu otvorených depozitárov, v rámci ktorej sa rozširuje priestor na sprístupnenie a bádanie zbierkových predmetov širšej verejnosti.

SNM – Historické múzeum tvoria špecializované odborné oddelenia – oddelenie starších dejín, oddelenie novších dejín, oddelenie dejín umenia, oddelenie numizmatiky, oddelenie etnografické a reštaurátorské oddelenie. Etnografické zbierky sú jednými z najvýznamnejších na Slovensku. A práve klenoty slovenského ľudového umenia zo zbierok Historického múzea sú prezentované na výstave Pripraviť sa, poklad, štart! Putovanie za hodnotami pre návštevníkov kaštieľov v Marcheggu a Dolnej Krupě.

Peter Barta

riaditeľ SNM – Historického múzea

SNM – Historické múzeum
Bratislavský hrad
810 06 Bratislava,
Slovensko
T: +421 2 204 83 110
www.snm.sk/hm

SNM – HUDOBNÉ MÚZEUM

Slovenské národné múzeum – Hudobné múzeum nadobúda zbierkové predmety vypovedajúce o hudbe a hudobnom živote so vzťahom k Slovensku od stredoveku po súčasnosť a s dôrazom na osobné fondy osobností slovenského hudobného života.

Slovenské národné múzeum – Hudobné múzeum vznikalo na pôde Historického odboru múzea. Prvé zbierkové predmety spojené s dejinami hudobného života sa dostali do múzea ešte pred 2. svetovou vojnou. Významné nákupy hudobných pamiatok a historických nástrojov sa uskutočnili začiatkom 50. rokov 20. storočia. Ich výskumom, súpisom a zberom bol poverený Juraj Šimko-Juhás (hudobný historik, pedagóg a polyglot), ktorý pamiatky sústredil v kaštieli v Dolnej Krupě, v lokalite spojenej s beethovenovskou tradíciou. Venoval sa aj súpisu významných akvizícií zo skonfiškovaných šľachtických a cirkevných majetkov po 2. svetovej vojne. V tom čase sa usiloval o zriadenie Slovenského hudobného múzea v objekte kaštieľa, avšak bez výsledku. Až v roku 1965 vzniklo Hudobné oddelenie vtedajšieho Historického ústavu SNM. Do zbierkového fondu múzea sa postupne dostal aj vedecky a umelecko-historicky cenný materiál, ktorý sa od roku 1921 sústreďoval v hudobno-historickom archíve Hudobnovedného seminára Univerzity Komenského. Neskôr tiež vzácné pamiatky spočiatku tezaurované v Ústave hudobnej vedy Slovenskej akadémie vied.

Riaditeľstvo múzea s odbornými oddeleniami sídli v Bratislave. Do jeho správy patrí tiež areál kaštieľa Dolná Krupá, kde je situovaný aj depozitár s bohatým zbierkovým fondom (viac ako 135 000 jednotiek – hudobné nástroje, fonotéka a hudobné pamiatky archívnej povahy).

Edita Bugalová

riaditeľka SNM – Hudobného múzea

SNM – Hudobné múzeum
919 65 Dolná Krupá, Slovensko
T: +421 33 24 531 30
www.snm.sk/kdk

Marchegg, obec so štatútom mesta

Kráľovské mesto a raj bocianov – Marchegg s impozantným opevnením založil kráľ Přemysl Otakar II. v roku 1268. Kaštieľ, ako súčasť tohto opevnenia, zohrával v minulosti, ako aj v súčasnosti dôležitú úlohu.

Marchegg leží pri rieke Morave v blízkosti slovenských hraníc a je súčasťou regiónov Marchfeld a Weinviertel. S rozlohou 45,58 km² a 2 960 obyvateľmi patrí k stredne veľkým obciam Rakúska. Od roku 2008 Marchegg spravuje starosta Gernot Haupt. Ide o najväčšie mesto založené českým kráľom Přemyslom Otakarem II.

Architektonický vzhľad kaštieľa, ktorý bol pôvodne postavený ako hrad a opevnený proti nepriateľom, sa počas stáročí menil. Dnes poznáme jeho barokovú podobu. Od roku 1953 je kaštieľ majetkom obce Marchegg ako jeho hlavná turistická atrakcia. Aj ďalšie zachované kultúrne pamiatky svedčia o historickom význame mesta. Okrem panského sídla, kaštieľa a jeho príľahlých budov, sa z väčšej časti zachovali stredoveké mestské múry

a dve pôvodné mestské brány: „Wienertor“ a „Ungartor“.

V okolí sa nachádzajú divoké lužné lesy Moravy, ktoré sú domovom jedinečnej fauny a flóry. Dynamikou tečúcich riek a ich pravidelnou záplavovou činnosťou vznikol životný priestor pre vzácne a ohrozené živočíšne a rastlinné druhy.

Oblasť je rajom aj pre bociana bieleho. V bezprostrednej blízkosti kaštieľa, v prírodnej chránenej oblasti Dolné Moravské luhy, sa nachádza najväčšia stromová kolónia bocianov v strednej Európe, ktorá každoročne priťahne množstvo pozorovateľov a obdivovateľov.

Felix Reinicke
Obec Marchegg

Putovanie za hodnotami

Pripraviť sa, poklad, štart!

Čože je to za poklad, ktorý sa skrýva na konci dúhy? Dá mi moc a bohatstvo?

Kto určí jeho hodnotu? Bude sa jeho

hodnota

meniť

v priebehu

času?

Týmito a podobnými otázkami sa zaoberá putovná výstava „Pripraviť sa, poklad, štart! Putovanie za hodnotami“. Vychádza z predstavy trblietajúceho sa zlatého pokladu na konci dúhy a kriticky nazerá na poklad ako hodnotu. Spochybňuje kliše, ktoré sa s pojmom poklad spája, ponúka iný pohľad a priradí význam malým, osobným, každodenným a možno už zabudnutým predmetom.

Aby sa vec stala pokladom, nemusí byť zo zlata. Záleží na tom, aké hodnoty jej prisúdime a aký k nej máme osobný vzťah. Aj o výnimočné zručnosti, ktoré máme, sa musíme starať ako o poklady. Rovnako životné prostredie a naše okolie sú významnými hodnotami. Ako sa zvykne hovoriť, poklad je tiež všetko, čo nám pomáha udržať si zdravie. A čo náš čas? Nie je nakoniec práve čas, ktorý tu na svete máme, tým najväčším pokladom?

Cieľom výstavy je prostredníctvom rôznych hypotéz pátrať po hodnotách, ktoré povyšujú veci na poklady, ako aj hľadanie subjektu, ktorý riadi tento proces v nás samých.

Pri takomto pátraní neexistujú správne či nesprávne odpovede a úvahy. Kurátorky a kurátori z troch múzeí vybrali poklady zo zbierkových fondov, uložené v depozitároch, ktoré sú nositeľmi informácií, prekvapení a nútia návštevníkov premýšľať. Začína sa analýza pojmu poklad.

Okrem špecifik jednotlivých pokladov, je základnou myšlienkou výstavy aj symbolický i reálny motív prekračovania hraníc. Zohľadňuje obe miesta, kde je putovná výstava inštalovaná – Marchegg, aj Dolnú Krupú a zároveň ukazuje aj prístup prekročenia hraníc klasického priestoru výstavy. Výstavné priestory kedysi obývaných kaštieľov ukrývajú nielen príbehy svojich obyvateľov, ale aj vlastnú históriu – architektúru a stopy majiteľov. Tvoria súčasť výstavy tak, ako okolitý park s množstvom stromov a rastlín.

Prierezová výstava predstaví obe obce a ich kultúrnu krajinu. Prevedie návštevníkov jedinečnými zámockými záhradami, ukáže základy a fasády budov, enfilády, scénograficky rozvrhnuté výstavné objekty a poodhalí tajomstvá zamknutých dverí.

Kurátori spoločne s miestnymi obyvateľmi a návštevníkmi sa stanú hovorcami príbehov. Pretože znalcami pokladov sme nakoniec my všetci, môžeme byť všetci zároveň aj ich tvorcami. Odstránením bariér sa klenotnice s pokladmi naplnia individuálnymi spomienkami, príbehmi, pamiatkami, nezabudnuteľnými stretnutiami a vedomím o význame kultúrnych a prírodných zdrojov.

Christine Haupt-Stummer
section.a

Kde bolo, tam bolo...

STARÝ SEVERSKÝ PRÍBEH O POKLADE

Bol raz jeden starý muž. Žil celkom sám v lese v malej chatrči a bol veľmi, veľmi nešťastný. Každý deň sedel na lavičke a zísal doprázdna. Nepočul vtáčí spev, nevnímal vietor, ktorý sa hral s listami stromov, necítil slnečné teplo na pokožke či korenistú vôňu jedľového lesa. Nevidel lesné zvieratá vychádzať z lesa, hoci často prichádzali až do jeho blízkosti.

Celý deň sedel so zvesenou hlavou a rozmýšľal. Rozmýšľal stále len o jednej veci. Nevedel pochopiť, prečo sa nesplnila veštba krásnej víly, o ktorej mu často rozprávala mama.

Kedysi dávno, uprostred lesného jazera, v starom vodnom hrade, presne v hodine jeho narodenia sa mu pri kolíske zjavila víla. Mama si spomínala naj jej krásne dlhé vlasy, jemné a lesklé ako pavučiny trblietajúce sa v slnečných lúčoch. Úsmevom, ktorý sa jej zjavil na perách, okamžite očarila každého človeka, muža i ženu. Jej slová si starý pán zapamätal celkom presne. Nečudo, keď mu ich mama opakovala po celý čas, kým žila. „Na konci dúhy nájdeš poklad“, povedala víla dieťaťu a zmizla.

Keď starý pán vyrástol, vybral sa do sveta poklad hľadať. Cestoval z jednej krajiny do druhej, v baniach hľadal drahé kamene, v riekach zlato. Potápal sa na dno morí a prehľadával vraky lodí. Žil búrlivý, dobrodružný život, plný netrpezlivosti a žiadostivej túžby. Poklad však nevedel nájsť. Za ten čas prišiel o celé svoje dedičstvo a ostal chudobný, ako kostolná myš. Krásny vodný hrad, o ktorý sa nestaral, totiž zdedil mladší brat.

„Na konci dúhy, taký nezmysel!“, mrmlal si mrzuto celé dni, až pokým si neľahol spať do svojej chatrče.

A tak mu ubiehal deň za dňom, až raz... Zrazu po dlhých dažďoch, jedného dňa vykuklo spoza oblakov slnko. Starý muž opäť sedel pred chatrčou a so sklonenou hlavou nohou nahnevane gniavil kvetinu pred sebou. Zrazu sa zľakol. Obloha sa rozjasnila a vtedy to zbadal.

Nad lesom sa objavila obrovská dúha. Siahala vysoko, až k vrcholom stromov. Bola to dúha v nádherných farbách, tak krásna, akú nikdy predtým nevidel. Starý muž zbadal, že sedí priamo na konci dúhy. Vtedy ho osvietilo. Uvedomil si, že poklad na konci dúhy je on sám. Rozplakal sa, zašiel do chatrče, kde plakal tri dni a tri noci.

Keď konečne vyšiel, hlboko sa nadýchol a cítil, ako sa mu do tela vracia život. Cítil, že omladol o celé desaťročia. Na zemi pred sebou zbadal chrobáčika, ako leží na chrbte a nemôže vstať. Starý muž sa zohol a opatrne postavil chrobáka na nohy. Pozrel hore a zistil, že obloha je úplne modrá.

Vtedy pochopil, aký dlhý a šťastný život má ešte pred sebou.

Čo sme sa z múdrych kníh dozvedeli o dúhe

Claudia Peschel-Wacha
Národopisné múzeum vo Viedni

Pís sveta v tvare oblúka, ktorý sa objavuje na slnečnej oblohe po daždi, nás dokáže fascinovať nielen ako optický jav. Všade na svete existuje o tomto farebnom zrkadlení vzduchu množstvo rôznych mýtov. Legendy o dúhe vznikajú samostatne v rôznych kútach sveta. Ako je tomu v Európe?

Symbolický výklad dúhy je známy už zo Starého zákona. Po potope sveta uzavrel Boh s Noemom a s celým ľudským pokolením zmluvu. Na znak mieru potom vytvoril v oblakoch dúhu.

Rimania a Gréci mali mystickú predstavu, že dúha je kruh na oblohe. Podľa ich viery vytvárala most medzi svetom bohov a ľudí. V kresťanskom umení sa tento farebný výjav na oblohe spája s Kristom alebo Máriou. Dúha, na ktorej trónia, zdôrazňuje ich svätosť.

V európskych príbehoch sa dúha často spája s nájdením pokladu. Predstava o poklade na konci dúhy pravdepodobne vznikla tak, že po silných lejakoch sa objavili historické mince.

Ak sa na konci dúhy podržal klobúk, naplnil sa zlatom. Takto to poznáme z Tirolska. Alebo na mieste, kde sa dúha dotkne zeme, majú sa zjaviť malé zlatéisky. Kto sa z nich napije, nájde šťastie, požehnanie a zdravie, ako sa traduje v Bavorsku.

V írskej mytológii stráži poklad na konci dúhy škriatok. Je to chamtivý mrzut – lepríkón. Jeho príbeh o hrnci zlata je veľmi rozšírený.

V súčasnosti sa mytologické podobstvo o dúhe, ktorá vedie k pokladu, používa ako synonymum pre hľadanie vlastného šťastia. A cesta za šťastím väčšinou nie je rovná. Človek často musí prejsť veľmi dlhú cestu, aby zisťtil, že za svoje vlastné šťastie je zodpovedný sám.

7 predmetov putuje za hodnotami

Christine Haupt-Stummer
section.a

Sedem predmetov sa raz vydalo na cestu. Každý samostatne – stojan na hodinky, črpák, truhlica na poklad, džbán, britevník, pasca na myši a maľba na skle Sedembolestnej Panny Márie šaštínskej. Všetci sedmi nemôžu byť viac rozdielni, ale predsa ich niečo spája: hľadanie samých seba, skutočného pokladu v ich najhlbšom vnútri. Niektoré predmety prebehla doba a stratili svoj význam. Iné sa prestali používať ako samozrejmosť a boli odložené bokom. Ďalšie sa stratili, upadli do zabudnutia a zahalilo ich tajomstvo. Predmety zmlkli.

Akoby zárazkom boli zrazu všetky opäť nájdené, ošetrené, zabalené a uložené do regálov medzi múzejné zbierky, čím získali nový domov. Potom nastal čas, keď všetkých sedem predmetov vybrali ako účinkujúcich v zaujímavom príbehu pre zvedavé publikum. A tak sa dostali v rovnaký čas na to isté miesto, do kaštieľa. Čerstvo vyčistené, vyleštené a hrdo vystavené. Na vyvýšenom podstavci, chránené sklom, každý sám za seba – hviezdy vo svetle rámp. Aranžované na malých pódiiach opäť pocítili svoju silu a krásu. Uživali si pohľady ľudí, rozprávali im príbehy svojho života a ľudia počúvali.

Keď sa zotmelo a priestory kaštieľa opustili poslední návštevníci, začalo sa sedem predmetov rozprávať o novej

skúsenosti – rozhovore s ľuďmi. Ako v kontakte s nimi našli opäť svoje základné črty a vlastnosti. Keď stojan na hodinky spomínal na debatu o vlastnej pominuteľnosti, súčasne opisoval pocit šťastia, ktorý v sebe znovu objavil, Sedembolestná Mária vedela prvá, o čom hovorí. Rozpamätala sa na svoju zvláštnu silu potom, ako jej jedna z návštevníčok pripísala ochranné schopnosti.

Oba predmety sa okamžite rozžiarili, lebo pochopili, v čom je ich vnútorný poklad. Horúčkovitá vrava trvala až do skorých ranných hodín. Každý z predmetov spoznal opäť svoj význam. Vo vlastnom vnútri našiel novú jedinečnú hodnotu.

Po určitej dobe bolo jasné, že sedem predmetov neostane v kaštieli naveky. Premýšľali a rozhodli sa, že si ešte vychutnajú zvyšný spoločný čas tu a teraz. Ich sila a radosť

Predmety na cestách

sa tak nespojila len s určitým miestom. Vedeli, že ich majú v sebe, vo vnútri. Ak sa raz rozdelia, každý predmet si vezme novú energiu so sebou.

Črpák

Báčovia ma vyrezali v dedine Priechod pri Banskej Bystrici zo špeciálneho jedľového dreva. Nevieť si vôbec spomenúť, či zo mňa niekedy pili kyslé mlieko. A navyše som hviezda! V múzeu som od roku 1931 a často ma fotografovali profesionálni fotografi.

Truhlica

To, čo skrývam, ostáva tajomstvom! Umelecký zámočník ma zhotovil v 17. storočí a dal mi špeciálnu zámku so západkou, ktorá dodnes bezchybne funguje. Manželia Hirtovci z Bad Gasteinu ma darovali Národopisnému múzeu vo Viedni. Už dlho bývam v depozitári. Teraz sa však opäť niečo deje! Špeciálne ma vyčistili, zreštaurovali a vďaka tejto výstave som opäť na cestách!

Britevník

Mám za sebou burlivé časy! Počas 1. svetovej vojny som bol v zajatí na Sibíri. Mój majiteľ Michal Labuda do mňa vyrýl láskyplnú spomienku na svoju rodinu. Po vojne som sa nepoškodený vrátil spolu s Michalom späť na Slovensko. Pre jeho potomkov som sa ale stal nepotrebným. Predali ma do starožitníctva. V roku 1990 ma získalo Slovenské národné múzeum za 400 československých korún. Predstavte si, že vtedy sa za túto cenu dalo ešte kúpiť 200 litrov mlieka!

Pili zo mňa víno, vodu a pivo! Vytvorili ma habáni, niekedy medzi rokmi 1710 a 1720, na území dnešného západného Slovenska. Neskôr som bol v zbierke Friedricha Sternsteina v dnešnom Rožmberku nad Vltavou a v roku 1904 ma predali Národopisnému múzeu vo Viedni za 40 korún. Dnes by to už bolo skôr 200 EUR! V 60. rokoch 20. storočia som sa presťahoval do zámku v Kittsee. Teraz bývam vo veľkom múzejnom depozitári v prístave Freudenu, v regáli s keramikou K3. V súčasnosti na výstave sa konečne môžem nadýchať čerstvého vzduchu!

Džbán s bocianom

Dúhová rodina

Katharina Richter-Kovarik
Národopisné múzeum vo Viedni

Christine Haupt-Stummer, Viktoria Pontoni
section.a

Beatrice Jaschke
purpurkultur

Pasca na myši

Myši boli moja špecialita! Pre svojich majiteľov som odvieďla kus dobrej práce. Začiatkom 20. storočia ma zhotovil Štefan Hrtánek v severozápadnom regióne Slovenska v dedinke Kotešová. Dedina je známa drotárskym remeslom. V roku 1958 ma predali Slovenskému národnému múzeu len za osem korún! Dnes na výstave zažívam svoje druhé vystúpenie. Tu ma považujú za poklad.

Stojan na hodinky

Som jedinečný! Pred 270 rokmi ma vyrezali v Salzburgu. Mojou pôvodnou úlohou bolo cez noc strážiť vzácne vreckové hodinky, hoci vôbec neviem, komu pôvodne patrili. Jedného dňa som sa dostal do Salzburgu, do zbierky Otta Schwarza, ktorý ma v roku 1943 predal do Viedne Národopisnému múzeu. Prečo? Ešte dnes sa touto otázkou zaoberajú historici, ktorí skúmajú môj pôvod. Bezpečné miesto mám v depozitári, v kóji 41, v bývalom protiletackom kryte. Nikdy predtým ma nevystavili, ale teraz som súčasťou cesty za poznávaním hodnôt!

Maľba na skle

Ja by som mohla rozprávať o svete, ktorého veľký kus som prešla. V 19. storočí ma namaľoval Ferdinand Salzmänn priamo na sklo v dielni v Slovenskom Grabe. Mala som miesto na rodinnom oltári v nejakej domácnosti. Potom sa začala moja cesta: najskôr som sa dostala do Krajinského depozitu v Bratislave, neskôr v rámci rôznych výstav dokonca až do Francúzska, Švédska, Nemecka, Rakúska a Japonska. Ak práve nie som na cestách, bývam v prekrásnom depozitári na Bratislavskom hrade. Mám stále pozoruhodný vzhľad. Farby a lesk sa priliš nezmenili, stačilo menšie ošetrovanie zo strany odborníčky.

Obl’úbené predmety z depozitára

Čo nám budú rozprávať?

V múzejnom depozitári sa nazbiera množstvo rôznych predmetov. Niektoré sa nikdy nedostanú na verejnosť, iné majú šťastie, že sa stanú hviezdami výstav. Aspoň na chvíľu.

Pracovníci z troch partnerských múzeí tu predstavia svoje najobľúbenejšie predmety.

Škatuľ'a s testamentom

papier, lepenka
tlačené, písané, fotografované
1982
Rakúsko, pravdepodobne Viedeň

28. júla 1982 potvrdil vtedajší riaditeľ Narodopisného múzea prevzatie škatule s neznámym obsahom do múzejnej zbierky. Podľa anonymného listu malo ísť o zvukové záznamy, listiny, ručne vyrobené predmety, fotografie, listy, vzácné nálezy a starú modrú upomienkovú dáždičku. Škatuľ'a sa však smie otvoriť až po uplynutí 100 rokov, a vtedy prípadne aj zverejniť jej obsah. Čo v nej asi môže byť?

Matthias Beitzl
Narodopisné múzeum Viedeň

Zvonce

Pastieri podnikli výrobu nielen pastierskych pišťal, dvojačiek, fujár a trombít, ale aj malých liatych a plechových zvoncov rôznych tvarov. Vešanie zvoncov na zvieratá (zvuková informácia rituálu (odháňanie zlých síl), aj praktickú (zvuková informácia pre pastiera). Neskôr sa pridružil aj hudobný význam. Pastieri hovoria, že zvonce na ovciach tvoria symfóniu.

Liaty zvonec pre ovcu s remencom a prackou a Plechový zvonec čakvársky s remencom a prackou
masadz, plech, koža, nít
odlievanie, brúsenie, oblenie, nitovanie, vypálenie, tepanie, šitie
okolo 1900
Slovensko, Rimavská Sobota

Edita Bugalová
SNM – Hudobné múzeum

Džbán s cínovým vekom

keramika, fajansa
točené na kruhu, glazované, maľované
1687
Rakúsko, Gmunden

Tento nenápadný malý džbán patrí do zbierky Narodopisného múzea vo Viedni od roku 1911. Zobrazuje polopostavu modliaceho sa kapucinského kazateľa Marca d'Aviana, ktorý zohral dôležitú úlohu počas druhého tureckého obliehania Viedne v roku 1683. Džbán vyrobili o štyri roky neskôr. Až v rámci špecializovanej výskumnej štúdie o starej gmundenskej fajanse sa zistilo, že ide o najstaršiu doteraz známu fajansovú nádobu z Gmundenu.

Claudia Peschel-Wacha
Narodopisné múzeum vo Viedni

Kôrová basa

Jan Littva a Ladislav Lupták, 1967
drevo, kov
hobľovanie, dlabanie, vypaľovanie
Slovensko, Liptovské Sliače

Postup výroby nástroja zachytil filmový dokument v roku 1967. Výrobcovia zhotovili kostru – dve rovné dosky spojili na bokoch drevenými trámikmi (v spodnej časti s bodcom), na ktoré pribili kôru ako náhradu lubov. Pod vrchnú dosku na tri drôtky upevnili postrihané kúsky husieho brka, ktoré mali pri hre rezonovať o vrchnú dosku. Struny vyrobené z čriev zvierat sa počas filmovania trhali, preto ich zamenili za kovové, ktoré tam ostali doteraz.

Peter Jantoščíak
SNM – Hudobné múzeum

„Som Henrieta Brunsviková, dcéra grófa Jozefa Brunsvika, majiteľa nášho panstva v Dolnej Krupej. Mám trinásť rokov a veľmi ráda kreslím.“ Deväť kresieb komtesy Henriety z rokov 1800 – 1801 sa našlo na povale starého dedinského domu v roku 2009. Z pôvodného inventára kaštieľa sa pre múzeum nezachovalo takmer nič. Tento vzácny nález nám sprítomňuje časy zašlej slávy kaštieľa, ktorý začiatkom 19. storočia navštevoval aj Ludwig van Beethoven.

Portrét

Henrieta Brunsviková, 1801
papier
kombinovaná technika
Slovensko, Dolná Krupá

Alena Krátka
SNM – Hudobné múzeum

Parta

textil, bižutéria
šitie, aplikácia
začiatok 20. storočia
Slovensko, Veľký Lom

Súčasťou sviatočnej a obradovej úpravy hlavy dospelých dievčat a ich znakom bola ozdobná čelenka – parta. Pôvodné kovové čelenky neskôr nahradili čelenky z papiera pokryté textilom, ktoré pretrvali až do začiatku 20. storočia. Najdlhšie sa udržali v odevne nevesty (doplnené zeleným venčekom). Koncom 19. storočia partu v mnohých oblastiach nahradil veniec. Party sa predávali na jarmokoch. Vyrábali ich v kláštoroch alebo šikovné ženy na dedinách.

Jasna Gaburová

SNM – Historické múzeum

Panna Mária Starohorská procesiová

lipové drevo

vyrezávané, s polychrómiou

18. storočie

stredné Slovensko

Monumentálnu sochu Panny Márie získalo SNM – Historické múzeum do svojich zbierok v roku 1994. Podľa postoja a výrazu je možné zaradiť ju do ikonografického okruhu Panny Márie zo Starých Hôr (známe stredoslovenské pútnicke miesto od konca 15. storočia). Patrí k „obliekacím“ Madonám, ktoré dopĺňali textilné rúcha v liturgických farbách a nosili sa najmä pri procesiách. Na Slovensku je táto socha Panny Márie svojím typom a stvárnením jedinečná.

Magdaléna Mrázová

SNM – Historické múzeum

Korzetová sukňa

ľanové vlákno, zamat, tkanina

aplikované, apretované, plisované

20. storočie

Rakúsko, Bregenzerwald

Výroba ženského kroja z regiónu Bregenzerwald si vyžaduje veľkú zručnosť. Každý výrobok je unikát a je prispôsobený svojej nositeľke. Ľanová tkanina korzetových šiat získava po zafarbení apretáciu z odpadu z kože, oxidu železitého, uhličitanu sodného a lepidla. Aby sa látka leskla, bola mechanicky vyhladená. Plisovací stroj ju nakoniec umelo nariasil. Kroj z regiónu Bregenzerwald je nákladný a prispieva k formovaniu identity.

Kathrin Pallestrang

Národopisné múzeum vo Viedni

Pamätník

koža, lepenka, textil, zlatá fólia, kov, papier, sušené kvety, kostra dubového listu

razené, zlatá orieзка, ručné písmo, kresba ceruzkou, gvaš

1837 – 1879

Rakúsko, Viedeň a Marchegg

Všetky listy zozbierané do tejto kazety v tvare knihy s označením ‚Album‘ boli napísané ako gesto priateľstva a náklonnosti, aj ako prosba o večnú spomienku. Verše a venovania, ktoré napísal a ilustroval sám autor alebo autorka, boli určené majiteľke albumu. Záznamy vyhotovili vo Viedni a Marcheggu. Mená Ruthner a Kleiner sa ešte v roku 1848 vyskytovali medzi zamestnancami kaštieľa v Marcheggu.

Nora Witzmann

Národopisné múzeum vo Viedni

Lopta

mechúr z ošípanej

preplachované, nafúknuté, vysušené

2019

Rakúsko, Dolné Rakúsko

Mechúry zvierat sú aj v súčasnosti základným materiálom pri výrobe fólií na pečenie, tienidiel na lampy a bubnov. Pramene zo 14. storočia dokazujú, že boli obľúbené aj ako hračka. Ešte v 50. rokoch 20. storočia hrávali deti na vidieku futbal s nafúknutým močovým mechúrom z ošípanej. Profesionálne futbalové lopty sa dlho vyrábali z močového mechúra ošípanej, ktorý bol potiahnutý kožou. Tento mechúr sa využíva ako názorná pomôcka pri prezentácii historických detských hier v Národopisnom múzeu.

Katharina Richter-Kovarik

Národopisné múzeum vo Viedni

Nech predmety prehovorí

Koláž citátov z textov výstavy

Keď predmety prelomia ticho a začnú hovoriť, chcú sa s tebou rozprávať.

Vtedy počúvaj, sú to zriedkavé momenty.

Písmovka

Naše vzájomné prepojenie je často silnejšie, ako si myslíme. Som tým, čo reprezentuješ. Uchováame tvoje príbehy. Vďaka našim spoločným zážitkom sme ja a ty jedineční. Keď tu raz nebudeš, budeme o tebe rozprávať iným. Mój moment je tvojím zdrojom pocitov, príbehov a spomienok.

Ostanem zachovaný v tvojej blízkosti.

Hlinená urna v tvare hlavy

V súčasnosti sa veľa hovorí o ochrane. Čaká ťa budúcnosť, ako nikdy predtým. Preto si musíš byť istý, že ju zažiješ. Musíš? Nosím v sebe tvoje starosti aj tvoju vďačnosť. Nemohol som ťa vždy ochraňovať. Dôležité je, že mi dôveruješ. Len vtedy ti môžem pomôcť.

Spolu vytvárame bezpečie.

Martha Behl Narodopisná múzeum vo Viedni, Christine Haupt-Schneider, sochárka a výtvarníčka

Štipec na pupočnú šnúru

Tvoje bytie je tu a teraz.

Prídeš na svet a hneď sa učíš. Všetko, čo máš spoznávať, sa ti najskôr zdá nekonečné. Skôr, než začne tvoj „skutočný“ život, hráš sa na život s nami.. Tak rýchlo si vyrástol, ja nie. Smrť je rovnakou súčasťou tvojho bytia, ako jeho začiatok. Spomienka na tvoj spoločný život s ostatnými, tvojimi najbližšími, však zostáva.

Flaša s dreveným vkladáním

Čo zostane po tebe? Jedno je isté – kopa vecí. Vytvoril si nás. Na tejto ceste mnohé veci skúšaš, odmietaš a nachádzaš. Vďaka tebe sme sa stali jedinečnými, krásnymi a užitočnými. Zdokonaľuj nás a nahrádzajú. Uchováame tvoje vedomosti. Je na tebe, koľko vedomostí o nás odovzdáš ďalej.

Sme tvojou súčasťou.

Blancier

V dnešnom materiálnom svete sa snažíme o to, aby nás opäť spoznali. Za prvým dojemom sa často ukrýva kvalita jednoduchosti. Všetky sme výsledkami pokroku a ako také môžeme hovoriť o poznani, strate, ilúzií a opätovnom objavení. Natíska sa aj otázka o význame hodnôt.

Čo je vlastne hodnotné?

Kožené nohavice

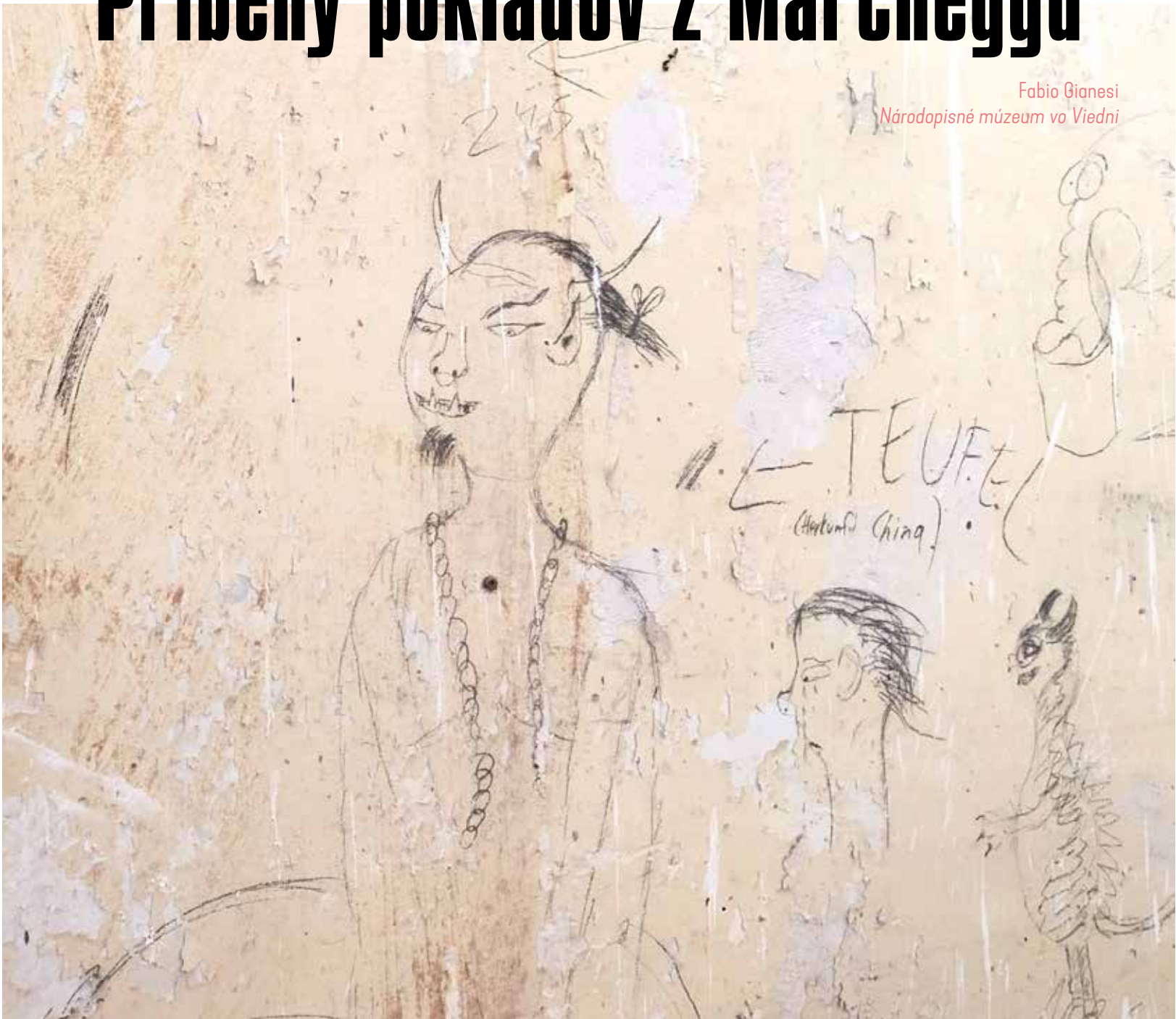
V našich spoločných dejinách sa stále opakuje, že nás často používate na politické účely. Hodnotíte nás. Ale my sme len my. Ako symboly vám sprostredkováme vašu príslušnosť, oporu a istotu. Pretože nemôžeme hovoriť, často sa stávame nástrojom vašej ideológie.

Zaobchádzaj starostlivo s mocou, ktorú nad nami máš.

Čo všetko môžeme objaviť na takto jedinečnom mieste, akým je Marchegg! Kaštieľ a jeho park zažili počas svojej histórie množstvo kultúrnych vrcholov. Okolité luhy nám doteraz pripomínajú neskrotnú silu prírody.

Príbehy pokladov z Marcheggu

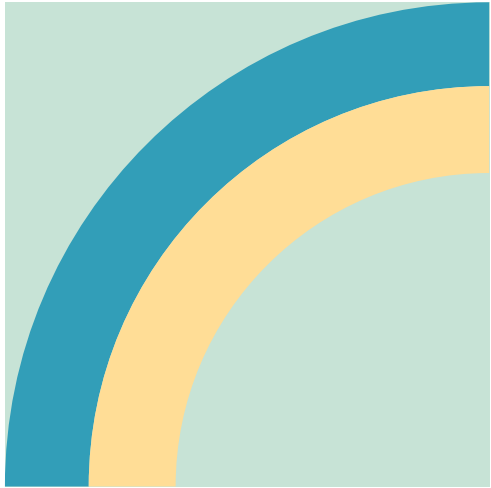

Fabio Giansesi
Národopisné múzeum vo Viedni

Základy veže

kameň, tehly, murované, 13. storočie

Pri zakladaní mesta Marchegg v 13. storočí dal kráľ Přemysl Otakar II. postaviť opevnený mestský hrad s tromi vežami, ktorý zaberал plochu s maximálnou rozlohou približne 52 x 40 m. Tento architektonický objekt bol postavený podľa vzoru francúzskych kastelov s viacerými vežami, na území Rakúska sa však považuje za jedinečnú stavbu. Základy kruhovej stavby juhozápadnej veže sú jedným z mála viditeľných pozostatkov z obdobia pôvodnej stavby.

Zámocká kaplnka

reprodukcia, 1. polovica 20. storočia

Autorom maliarskej a štukovej výzdoby zámockej kaplnky, vysvätenej v roku 1661, je Filiberto Lucchese. V dvojpodlažnej kaplnke visel drevený kríž Jörge Petela, ktorý sa dnes nachádza v kostole Bahnhofskirche. Pre potreby poľovníckeho múzea bola miestnosť v roku 1958 predelená stropom na dve podlažia. Horná časť kaplnky na prvom poschodí kaštieľa je prístupná. Dodnes ju zdobí stropná maľba, ktorá zobrazuje výjav Korunovania Panny Márie a Svätú Trojicu.

Krucifix

drevo, vyrezávané, okolo 1630, Nemecko, Bavorsko

Tento pozoruhodný krucifix vytvoril bavorský sochár Jörg Petel pre rodinu Fuggerovcov. Sobášom sa dostal do vlastníctva rodiny Pálfiovcov a do zámockej kaplnky v Marcheggu. V roku 1945 ho príslušník okupačného vojska vyhodil na smetisko. Všimavý občan mesta ho však našiel a „Petelov kríž“ zachránil. Zreštaurovali ho v spolupráci so Spolkovým pamiatkovým úradom. Dnes je umiestnený v kostole Bahnhofskirche v Marcheggu.

Poľovnícké múzeum

1959 – 2000

Poľovačka bola celé storočia privilégiom šľachty a Marchegg bol vďaka blízkosti hlavného mesta Viedeň dôležitým centrom dvorskej poľovníckej kultúry s množstvom poľovníckych kaštieľov. V rokoch 1959 až 2000 sídlilo v kaštieli Marchegg poľovnícke múzeum, ako vysunuté pracovisko Dolnorakúskeho krajinského múzea. V roku 1978 sa tu uskutočnila Dolnorakúska krajinská výstava s názvom „Poľovačka kedysi a dnes“. Erb a jelenia hlava na hlavnej fasáde sú spomienkou na niekdajšie múzeum.

Platan a ľaliovník tulipánokvetý

1. polovica 19. storočia

V 17. storočí bola založená francúzska okrasná a úžitková záhrada. Počas prestavby zámku v 18. storočí uprednostnili anglickú záhradu, voľne zakomponovanú do okolitej krajiny. V období osvietenstva sa cenili zbierky „exotických“ zvierat a rastlín. V okolí kaštieľa dodnes stoja rôzne stromy, ktoré ako pamätníky pripomínajú historické parky – patrí medzi ne platan zo severnej Ameriky a ľaliovník tulipánokvetý zo západnej Ázie.

Jeleň

bronz, odliaty

Na tomto podstavci stál kedysi mohutný jelen odliaty z bronzu. V povojnovom období sa toto umelecké dielo stratilo bez stopy a dodnes sa nenašlo. Jeleň je erbové zviera rodiny Pálfiovcov a bol zobrazený na všetkých nehnuteľnostiach v ich majetku. Na niekdajších pálfiovských zámkoch Červený Kameň a Malacky, je možné plastiky jelenov vidieť dodnes.

Hrobka

tehly, kameň, murovaná, omietnutá, 1925

Keď v roku 1925 umrela kňažná Margaréta Pálfiová, dal jej manžel v rozľahlom parku neďaleko kaštieľa postaviť hrobku. Knieža Mikuláš Pálfi zomrel desať rokov po svojej milovanej manželke vo Viedni. Previezli ho do Marcheggu a za veľkej účasti obyvateľov mesta ho pochovali vedľa nej. Architektonicky striedma hrobka šľachtickej rodiny bola v poslednom roku druhej svetovej vojny (1945) otvorená a vyrabovaná. Dnes je hrobka prázdna.

Slnečné hodiny

kovová tyč, freska, 1628

Po prvej svetovej vojne sa kaštieľ Marchegg stal stálym sídlom rodiny Pálfiovcov. V roku 1922 vykonal architekt Karl Holey reštaurátorské práce a prestavbu kaštieľa za účelom modernizácie. Pri odstraňovaní omietky boli odkryté a zreštaurované tieto pozoruhodné slnečné hodiny. Je na nich uvedený rok 1628 a latinský nápis „Venit hora qua vita finit“, ktorý pripomína pominuteľnosť života: „Nájde hodina, keď sa život skončí“.

Putto

kameň, tesaný, pravdepodobne 2. polovica 18. storočia, Rakúsko

Mreža z obdobia rokoka oddeľuje malé nádvorie od zámockého parku. Na oboch pilieroch brány sa nachádzajú dve detské postavy („putti“), ktoré držia kartušu s erbom. Aj pred bránou v parku sú umiestnené dve podobné kamenné postavy. Odrazená hlava jednej z nich bola dlhý čas uchovávaná na obecnom úrade. Pochádzajú zo starého divadla Burgtheater na námestí Michaelerplatz vo Viedni, ktoré v roku 1888 nechalo mesto zbúrať.

Retiráda

maľovaná, tapetovaná, pravdepodobne 18. storočie

Počas prípravy výstavy „Pripraviť sa, poklad, štart!“ bola za jednu vitrínu objavená malá miestnosť. Štúdiom historických stavebných plánov sa zistilo, že miestnosť slúžila ako „retiráda“. Ide o dobové označenie toalety, pochádzajúce z francúzštiny (retirer – utiahnuť sa do ústrania). Retiráda s mobilnou toaletnou stoličkou bola prístupná zo spálne.

Maskarón

štuka, modelované, pred 1650

Strop tejto sály je preklenutý korýtkovou klenbou, ktorej štuková výzdoba kopíruje jej architektonický tvar. Na štukových lištách, orámovaných geometrickými vlysmi, sú zobrazené rozety, ovocné girlandy a masky. Grimasy, označované ako maskaróny, predstavujú karikovanú tvár mýtickej postavy alebo božstva. Tento druh stropnej dekorácie vznikol v ranom baroku a vyskytuje sa aj na iných zámkoch rodiny Pálfiovcov.

Koniec konca sveta

Poklady všedných dní

Spomienky, stretnutia, zvláštne miesta sú pokladmi, ktoré bývajú obyčajne skryté. V rozhovoroch s obyvateľmi Marcheggu znovu ožijú. Deväť zvukových portrétov hovorí o krajine v pohraničí a jej obyvateľoch.

Pohľad na kajinu je smerom od Viedne otvorený. Za špargľovými poľami, kde horizont lemujú riedke skupiny stromov, leží Marchegg. Pre jeho obyvateľov stále tak trochu koniec sveta. Tridsať rokov po páde „železnej opony“ bez vybudovaného mosta cez rieku Moravu, okolité luhy s odumretými drevinami a svetlou trstou. Kaštieľ, kedysi sídlo Pálfiovcov, v lete obývajú bociany. Keď v marci priletia, Marchegg sa prebudí zo zimného spánku. V zámockom parku Franz Hubek prevažuje v rukách mincu. Ležala v priekope šesť storočí. O zakladateľovi mesta a českom kráľovi Přemyslovi Otakarovi mu veľa neprezradí. Oproti tomu Gertruda Mayer si spomína na starý Marchegg veľmi dobre. Spomína na konské povozy kývajúce sa po nespvených cestách. Či na to, ako si počas vojny, keď bola ešte dievča, vedela svoj vrkoč šikovne skryť.

Kto hľadá život, nájde ho na terase u Juraja a Gabiky. Podáva sa tu saláma a víno. A nielen pre Slovákov, ktorí do Marcheggu prišli a ostali tu po celé generácie. I keď maličká komora, v ktorej prastarí rodičia Gertrudy Schneiderovej začali lepší život, je už medzičasom prázdna. Poklady obyvateľov mesta sa pomaly odкрývajú. Čo prezrádza stratený jeleň v zámockom parku o Marcheggskej „veľkej dáme“? A čo opadávajúca omietka o ľuďoch, ktorí si kaštieľ sotva všimnú a napriek tomu ho majú radi? Koniec konca sveta je tu už dlho. „Vidiš prvého bociana?“, pýta sa desaťročný Maximilián na prechádzke luhmi. S rodičmi jazdí často aj na Slovensko. Hranica ho vraj nezaujima. Pretože dnes je dnes.

Shenja von Mannstein

Tajomstvá kaštieľa

„Je tu ešte cítiť staré časy“

Gerland Gotz, obyvateľ kaštieľa

Svätý domov

„Tento kostol má hore dom“

Jo Alissa o svojom novom domove

Lesk každodenného života

„Oman žltý ako oči“

Dietlinde Fasslabend o kvetoch na jej obľúbenej lúke

Susedia

„Náš plot je obrastený brečtanom a divým viničom“

Christine Rosenberg v susednej záhrade

Prechádzka luhmi

„Prichádza dážď. Ryby vyskakujú z vody“

Maximilian Kurz (10-ročný), rád všetko pozoruje

Moja obec Breitensee

„Teraz môže znova odpočívať“

Franz Schulz o svojom Steyre, rok výroby 1951

Po stopách Otakara

„Tak už nemusíme myslieť tak úzkoprsu“

Franz Hubek, bádateľ histórie Marcheggu

Jurajova terasa

„Na pozemku nebolo nič, iba pole“

Gabriela Gregorová bola medzi prvými Slovákami, ktorí sa nedávno usadili v Marcheggu

Pohraničie

„Duša kmitá“

Gertrude Mayer o nálade na rieke Morave

Počúvaj!

Aby si si mohol načítať kódy, potrebuješ vo svojom mobile QR-Code Reader. Môžeš si ho jednoducho stiahnuť zo svojho App-Store. Tak sa dostaneš priamo k nahraným zvukovým portrétom.

Epilóg

Aký poklad si odtiaľto odnesieš?
Budú to myšlienky, obrazy, spomienky, poznatky alebo prekvapenie?
Či záračná komnata, dom pokladov alebo zbierka rôznorodých predmetov, okolo ktorých si prechádzal?

My – predmety, sa s tebou nechceme zblížovať, sme len svedkami tvojho života, zodpovedné za príbeh. Tebe a tvojim blízkym by sme radi niečo odovzdali.

Pri hľadaní šťastia prekonávate oceány tak, ako dnes z Afriky do Európy, či v minulosti z Európy do Ázie, Južnej Ameriky, Severnej Ameriky a Afriky. Ale väčšinou ste si žiadne šťastie nepriniesli. Dnes relatívne šťastní, budujete chrámy a domy plné pokladov. Zaplňate ich predmetmi, o ktorých si myslíte, že ich potrebujete. Všetci to ale takto robiť nemôžu, nemajú na to.

Vy, ktorí sa tu nachádzate, často zabúdate na pocit šťastia spojený s kreativitou.

Život nie je večný a vy hromadíte predmety a pripútavate sa k nim. Predmety, ktoré sú výsledkom vašej kreativity, nutnosti, radosti, lásky,

pominuteľnosti a túžby. Tak, ako v minulosti, aj v súčasnosti upadli niektoré z nich do zabudnutia. Dnes, v ére konzumu a relatívneho blahobytu už vlastnité priveľa na to, aby ste si na všetky spomenuli. V tom spočíva nekonečné množstvo možností pre mnohých z vás. Možností, ktoré sú zároveň požehnaním aj zmätkom. Sú pre vás vaše veci oporou?

Historické zbierky nám odhaľujú predmety. O nás, predmetoch, si najskôr myslíte, že sme stratili svoj význam, lebo ste nás nahradili novými. Ale my rovnako, ako nové predmety dnes, hovoríme o každodennom živote, snoch a trápeniach, túžbach a duševnom rozpoložení minulosti.

Pri hľadaní šťastia vám dejiny ukazujú svetlé i temné stránky existencie. Aj malé predmety dokážu porozprávať veľké príbehy. A tieto predmety vytvorili vaše ruky pri hľadaní šťastia.

Všetci hľadajú šťastie. Dá sa nájsť na konci dúhy?

Dúha sa nikdy nedotkne zeme, no ako symbol vám pomôže nájsť samých seba.

Poklad takýchto možností nosíš sám v sebe. Plati to tak pre všetkých?

Matthias Beitz
Národopisné múzeum vo Viedni

Tiráž putovnej výstavy

Námet	Claudia Peschel-Wacha		
Vedúci projektu			
Slovenské národné múzeum	Branislav Panis		
SNM – Historické múzeum	Peter Barta		
SNM – Hudobné múzeum	Edita Bugalová		
Obec Marchegg	Gernot Haupt		
Národapisné múzeum vo Viedni	Claudia Peschel-Wacha		
Koncepcia výstavy			
Národapisné múzeum vo Viedni section.a	Matthias Beitz		
purpurkultur	Christine Haupt-Stummer, Viktoria Pontoni		
	Beatrice Jaschke		
Kurátorky a kurátor partnerských múzeí			
SNM – Historické múzeum	Jasna Gaburová, Magdaléna Mrázová		
SNM – Hudobné múzeum	Peter Jantoščíak		
Národapisné múzeum vo Viedni	Kathrin Pallestrang, Claudia Peschel-Wacha, Nora Witzmann		
Asistent kurátorov			
Absolventská prax	Fabio Giansesi		
Jazyková úprava (magazín)	Katarína Bašteková, Martha Wittmann		
	Zuzana Vášáryová		
Dizajn výstavy			
	Lisi Breuss, Sonja Leitgeb (snugdesign)		
Grafika			
Výstava a magazín	Sonja Breitenecker und Christoph Nemetz (BüroZwo)		
Orientačný systém a múzejná pedagogika	Irene Persché		
Produkcia			
	Fabio Giansesi, Milica Okáliová		
Komunikácia			
	Jasna Gaburová, Katharina Richter-Kovarik		
Tlmočenie			
	Taida Ondrovičová		
Múzejná pedagogika			
	Fabio Giansesi, Christine Haupt-Stummer, Beatrice Jaschke, Alena Krátka, Katharina Richter-Kovarik, Viktoria Pontoni		
Fotografie			
	Matthias Klos, Christa Knott, Richard Kučera Guzmán		
Reštaurátorské práce			
	Bettina Dräxler, Zuzana Falková, Ján Gazdík, Petra Gröger, Lubomir Hasto, Brigita Hradská, Stefan Kainz, Edmund Kele, Gabriele Klein, Patricia Klöcklerová, Elisabeth Krebs, Monika Maislinger, Max Reisinger, Milan Sedlár, Ružena Škuciová		

Ďakujeme

Nina Ahokas, Familie Alissa, Christian Ankowitsch, Jitka Balcarová, Sabrina Belala, Eliška Červenková, Júlia Domaracká, Silvia Dyňňanská, Renate Eberhardt-Redl, Dietlinde Fasslabend, Barbara Gergelová, Petronella Gradauer, Gerland Gatz, Juraj Gregor, Gabriela Gregorová, Franz Hubek, Jana Huttanová, Zuzana Hybelová, Martin Klinger, Tereza Koci, Pavol Komora, Timea Körösiová, Marta Asia Laliková, Andrea Litváková, Gertrude Mayer, Birgit Meisel, Stefan Michael Newerkla, Lena Nothdurfter, Tereza Ondráčková, Blanka Petráková, Slavomir Pjatek, Otto Plail, Michal Richter, Roman Richter, Christine Rosenberg, Gottfried Scheuter, Gerlinde Schneider, Franz Schulz, Claudia Spring, Isabella Swaton, David Swaboda, Barbara Varga, Karin Uváčková, Eduard Wintera Vlastenecký a kultúrny spolok Marchegg, žiaci Základnej školy v Marcheggu, žiaci a študenti z kampusu Montessori, zamestnanci komunálnych služieb obce Marchegg

Koordinácia výpožičiek		
Slovenské národné múzeum	Marta Černaková, Miroslav Holienčin, Zlatica Kendrová	
Národopisné múzeum vo Viedni	Elisabeth Egger	
Infraštruktúra		
Fritz Bau GmbH		
Maler Herbst		
Dr. Meszaros ZT-GmbH	Marcus Meszaros-Bartak, Stephanie Käferle	
Schicker GmbH		
Obec Marchegg	Felix Reinicke	
Tischlerei Roman Schuster GmbH		
Realizácia výstavy		
Konstruckie	Martina Berger – Nägel mit Köpfen – Ausstellungs- und Kunstproduktion	
	7reasons Medien GmbH	
Médiá	Franz Attwenger GmbH	
Stolárske práce		
Montáž výstavy, výroba textových tabulí a tlač bannerov		
vienna arthandling gmbh		
Propagácia, webová stránka		
Obec Marchegg	Elisabeth Flick	
Národopisné múzeum vo Viedni	Julia Schulte-Werning, Gesine Stern	
Sociálne médiá		
Rosemarie Pilz		
Účtovníctvo		
Slovenské národné múzeum	Maroš Klein, Anna Sláviková	
Obec Marchegg	Elisabeth Flick	
Národopisné múzeum vo Viedni	Ingeborg Milleschitz	
© pre putovnú výstavu: Slovenské národné múzeum a Národopisné múzeum vo Viedni		
PARTICIPAČNÝ PROJEKT SHARING TREASURES		
Koncept	Claudia Peschel-Wacha	
Realizácia a zvukové portréty	Shenja von Mannstein	
Zvuk a synchronizácia	Manuel Radinger	
Preklad	Dorota Vargová	
Nahovorili	Přemysl Boublík, Zuzana Golanová, Shenja von Mannstein	
© Tonporträt Shenja von Mannstein		

PRIPRAVIŤ SA, POKLAD, ŠTART!

Putovanie za hodnotami

